

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Trybunał Konstytucyjny, www.trybunal.gov.pl [Translation already published on the official website of the Polish Constitutional Tribunal]

Permission to re-publish this translation has been granted by the Polish Constitutional Tribunal for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC

© Trybunał Konstytucyjny, www.trybunal.gov.pl [Tłumaczenie zostało już opublikowane na oficjalnej stronie Trybunału Konstytucyjnego]

Zezwolenie na publikację tego tłumaczenia zostało udzielone przez Trybunał Konstytucyjny wyłącznie w celu zamieszczenia w bazie Trybunału HUDOC

TRZECIA SEKCJA

SPRAWA VALENTINO ACATRINEI przeciwko RUMUNII

(Skarga nr 18540/04)

WYROK

STRASBURG

25 czerwiec 2013

WERSJA OSTATECZNA

25/09/2013

*Wyrok ten stał się ostateczny zgodnie z warunkami określonymi w art. 44 § 2 Konwencji.
Wyrok ten podlega korekcie wydawniczej.*

W sprawie Valentino Acatrinei przeciwko Rumunii,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Seksja Trzecia), zasiadając jako Izba w składzie:

Josep Casadevall, Przewodniczący,
Alvina Gyulumyan,
Ján Šikuta,
Luis López Guerra,
Nona Tsotsoria,
Kristina Pardalos,
Johannes Silvis, sędziowie

oraz Santiago Quesada, Kanclerz Sekcji,

Obradując na posiedzeniu niejawnym w dniu 4 czerwca 2013 roku,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 18540/04) wniesionej do Trybunału w dniu 23 marca 2004 roku przeciwko Rumunii na podstawie Artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez obywatela Rumunii, Pana Valentino Acatrinei („skarżący”).
2. Skarżący był reprezentowany przez Pana Petre Buneci, adwokata prowadzącego praktykę w Bukareszcie. Rząd rumuński („Rząd”) reprezentowany był przez pełnomocnika, Panią Irinę Cambrea z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.
3. Skarżący zarzucił w szczególności, że prowadzone przeciwko niemu postępowanie karne było niesprawiedliwe a dowód z podsłuchu rozmów telefonicznych był nielegalny.
4. W dniu 29 sierpnia 2011 roku skarga została zakomunikowana Rządowi. Wydano także decyzję o łącznym rozpoznaniu skargi co do meritum i dopuszczalności (Artykuł 29 § 1).
5. Jako, że Pan Corneliu Bîrsan, sędzia reprezentujący Rumunię wyłączył się od rozpoznania tej sprawy (Reguła 28 Regulaminu Trybunału), przewodniczący Izby wyznaczył Panią Kristinę Pardalos jako sędzię *ad hoc* (Artykuł 26 § 4 Konwencji oraz Reguła 29 § 1 Regulaminu Sądu).

STAN FAKTYCZNY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

6. Skarżący urodził się w 1947 roku i mieszka w Bukareszcie. W czasie istotnym dla okoliczności niniejszej sprawy, skarżący pełnił funkcję sędziego śledczego w Sądzie Apelacyjnym w Bukareszcie.
7. W dniu 11 września 2000 roku Rumuńskie Służby Specjalne („RSS”) poinformowały Departament Walki z Korupcją biura Prokuratury działającego przy Sądzie Najwyższym („prokuratura”), że prawniczka L.P. (skarżąca w sprawie 25333/03) dawała łapówki kilku sędziom, w tym skarżącemu celem uzyskania orzeczeń przychylnych jej klientom. Służby Specjalne oparły oskarżenie na informacjach otrzymanych za pomocą podsłuchu rozmów telefonicznych L.P. Środek ten został zastosowany w związku z podejrzeniem jednego z klientów L.P. o przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu państwowemu. Czynności kontroli i utrwalania prowadzone były na podstawie Ustawy o bezpieczeństwie państwowym (ustawa nr 51/1991). RSS przekazały prokuraturze taśmy z nagraniami wraz z zapisem ich treści.

Prokurator dalej prowadził obserwację zachowania skarżącego, także w drodze podsłuchu telefonicznego. Kilka rozmów pomiędzy L.P. i skarżącym dotyczących spraw klientów L.P. zostało nagranych pomiędzy 7 a 14 czerwca 2000 roku.

8. W dniu 22 marca 2001 roku prokuratura otrzymała zgodę od Ministra Sprawiedliwości na wszczęcie dochodzenia w sprawie sędziów: skarżącego i R.F. W dniu 4 maja 2001 roku wszczęte zostało postępowanie przeciwko skarżącemu (*inceperea urmăririi penale*).

9. W dniu 7 maja 2001 roku prokurator zaprosił skarżącego do swojego biura, przedstawił mu zarzuty i wydał decyzję o tymczasowym aresztowaniu skarżącego.

10. Zgodnie z ustawą nr 92/1992 w sprawie organizacji sądów i prokuratury skarżący został zawieszony w czynnościach służbowych od 7 maja 2001 roku.

11. W dniu 21 maja 2001 roku areszt tymczasowy został uchylony.

12. W trakcie całego postępowania skarżący nie przyznawał się do popełnienia zarzucanych mu czynów.

13. W dniu 12 grudnia 2001 roku prokurator oskarżył skarżącego o nadużywanie stanowiska (*trafic de influență*), pomocnictwo w przestępstwie łapownictwa (*complicitate la darea de mită*) oraz podżeganie do popełniania przestępstw, oraz wezwał skarżącego i kilka innych osób na rozprawę. Skarżący został oskarżony przede wszystkim o to, że kilkakrotnie przyjął pieniądze od L.P. w zamian za nakłanianie sędziów, którzy orzekali w sprawach dotyczących klientów L.P. do zwolnienia ich z aresztu na czas postępowania, oraz że spełniał te obietnice i próbował namawiać niektórych sędziów do zwolnienia klientów L.P. z aresztu tymczasowego.

14. Sprawa została rozpatrzona w Sądzie Najwyższym, wydział karny.

15. W dniu 31 stycznia Sąd Najwyższy przesłuchał każdego oskarżonego oddzielnie, istotne fragmenty nagrań z taśm zostały odsłuchane w ich obecności. Żaden z oskarżonych nie zaprzeczył, że uczestniczył w nagranych rozmowach.

16. Skarżący znowu nie przyznał się do popełnienia przestępstwa i wyjaśnił, że jego rozmowy z L.P. nagrane przez tajne służby a także rozmowy z innymi sędziami dotyczące spraw prowadzonych przez L.P. dotyczyły jedynie zagadnień prawnych. Skarżący podtrzymał, że nie przyjął pieniędzy ani obietnicy ich przyjęcia od L.P. Powtórzył, że pełniąc funkcję sędziego śledczego miał prawo dyskutować z kolegami na tematy dotyczące prawa.

17. L.P. i R.F. także nie przyznali się do popełnienia przestępstwa.

18. Na tej samej rozprawie w dniu 31 stycznia 2002 roku, współoskarżeni stwierdzili, że postępowanie dotknięte jest błędami proceduralnymi. W związku z tym, że prokurator nie zwrócił się o udzielenie wymaganej zgody na kontrolę i utrwalanie rozmów sędziów, nagrania z taśm są nielegalne.

Sąd szczegółowo się odniósł do tych zarzutów. W odniesieniu do podsłuchiwania rozmów telefonicznych, sąd stwierdził, że jeden z klientów L.P. był oskarżony o przestępstwo przemytu broni i amunicji, które zgodnie z Ustawą o bezpieczeństwie państwowym stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa, co z kolei pozwala RSS na podstawie procedury uregulowanej w Kodeksie Postępowania Karnego za zgodą prokuratora dokonać podsłuchu rozmowy podejrzanego osoby. W trakcie czynności kontroli i utrwalania organy trafiły na ślad rozmów telefonicznych pomiędzy współoskarżonymi, co pozwoliło im uznać, iż L.P. próbowała przekupić oskarżonych sędziów i było to przedmiotem wstępnej fazy postępowania przygotowawczego (*acte premergătoare*).

Sąd Najwyższy stwierdził, że w przypadku gdy nagrania zostają pozyskane dla potrzeb wstępnej fazy postępowania przygotowawczego, nie stanowią one dowodu. Dopiero w przypadku gdy sądy uznają ich treść za istotną w sprawie karnej, nagrania te mogą stanowić część materiału w sprawie.

19. W dniu 21 lutego 2002 roku wyjaśnienia oskarżonych zostały odczytane w sądzie. Mogli oni uzupełnić swoje wyjaśnienia i zadawać pytania współoskarżonym.

20. obrońca R.F. sprzeciwił się przesłuchaniu donosiciela twierdząc, że „prokurator wykorzystuje jego zeznania, pomimo, iż jest on przestępcą” („*infractor*”), na co prokurator, I.K. odpowiedziała, „przestępca składa wyjaśnienia o innych przestępach”. Zarówno skarżący jak i R.F. zwrócili się o wyłączenie prokuratora ze sprawy z uwagi na naruszenie zasady domniemania niewinności.

21. Na tej samej rozprawie w dniu 21 lutego 2002 roku Sąd Najwyższy przesłuchał świadków oskarżenia.

22. W dniu 27 lutego i 25 marca 2002 roku Sąd Najwyższy oddalił wniosek skarżącego i R.F. o wyłączenia prokuratora. I.K. reprezentowała urząd prokuratora w całym postępowaniu pierwszej instancji i postępowaniu odwoławczym.

23. W dniu 14 marca 2002 roku na wniosek oskarżonych Sąd Najwyższy zlecił biegłemu sądowemu zbadanie taśm zgodnie z Artykułem 91⁵ Kodeksu Postępowania Karnego („KPK”).

24. Na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2002 roku Sąd Najwyższy oddalił wniosek skarżącego i R.F. o zwrócenie się do RSS, aby przedstawiły protokoły sporządzone przez pracowników prowadzących kontrolę i utrwalanie rozmów oraz protokoły potwierdzające, że taśmy były przekazywane pomiędzy RSS i biurem prokuratury. Sąd Najwyższy uznał, że dowód ten nie ma znaczenia, ponieważ żadna ze stron nie zaprzeczyła, że nagrane rozmowy miały miejsce.

25. W dniach 4 kwietnia, 9 maja i 6 czerwca 2002 roku Sąd Najwyższy przesłuchał ośmiu świadków obrony.

26. W dniu 3 czerwca 2002 roku na wniosek Sądu Najwyższego dwóch biegłych wydało opinie. Biegli stwierdzili, że nagrania nie były ani autentyczne ani oryginalne i ich zdaniem nie powinny być dopuszczone jako dowody w sprawie karnej.

27. W dniu 6 listopada 2002 roku Sąd Najwyższy obradujący w składzie trzyosobowym wydał wyrok. Większością dwóch głosów do jednego, Sąd Najwyższy zmienił kwalifikację prawną czynu z przestępstwa ciągłego nadużycia stanowiska i pomocnictwa L.P. w łapownictwie czynnym na dwa odrębne przestępstwa nadużycia stanowiska i dwa odrębne przestępstwa pomocnictwa. Sąd Najwyższy uznał skarżącego winnym tych przestępstw i skazał na pięć lat pozbawienia wolności. Sędzia, który przedstawił odrębną opinię nie godził się z kwalifikacją prawną czynów.

28. Sąd Najwyższy uznał, że wyjaśnienia oskarżonych i świadków przed prokuratorem a potem przed sądem potwierdziły, że niektórzy klienci L.P. zostali zwolnieni z aresztu tymczasowego, ponieważ L.P. przekupiła sędziów, w tym współoskarżonych. Sąd ponadto zauważył, niektórzy świadkowie oskarżenia, którzy wycofali swoje początkowe zeznania, przyznali prokuratorowi albo przed sądem, że oskarżeni wywierali na nich presję, aby zmienili swoje zeznania. Sąd poza tym uznał, że zeznania świadków potwierdziły zapis rozmów telefonicznych.

29. Sąd Najwyższy dokonał także szerokiej analizy zapisów rozmów telefonicznych i odniósł się do twierdzeń skarżących, że zostały one uzyskane nielegalnie i że nie powinny zostać wykorzystane jako dowody bowiem uzyskano je na etapie postępowania przygotowawczego. Sąd ponownie stwierdził, że żaden z oskarżonych nie zaprzeczył, że nagrane na taśmach rozmowy dostarczone przez prokuratora i odsłuchane publicznie na rozprawie sądowej miały miejsce. Biegli sądowi także nie kwestionowali tego elementu.

Co się zaś tyczy autentyczności i oryginalności nagrań podważonych przez biegłych, sąd zauważył, że w rozumieniu Artykułu 224 Kodeksu Postępowania Karnego, to protokół w sprawie zapisów rozmów sporządzony przez prokuratora po wszczęciu postępowania stanowi dowód, nie zaś same taśmy (dołączone do protokołu zgodnie z procedurą) lub oryginalny dysk twardy, na którym rozmowy zostały nagrane. W tym protokole prokurator zaświadczył, że nagrania były autentyczne i wykazał, iż procedura dotycząca podsłuchiwania rozmów telefonicznych była respektowana. Sąd to potwierdził. Oskarżeni zgodnie z KPK mieli

możliwość podważenia ustaleń w tym względzie.

Ponadto, sąd zauważył, że oryginalne nagranie było cyfrowe. Zostało zapisane bezpośrednio na dysku twardym urządzenia wykorzystywanego przez RSS do podsłuchiwania rozmów telefonicznych, taśmy dołączone do protokołu prokuratora były zatem kopią oryginalnych nagrań. Z natury rzeczy i jej celu, twardego dysku nie można było dołączyć do protokołu prokuratora; co więcej wcale nie musiał być dołączony bo nie stanowił dowodu. Sąd podsumował, że brak dysku twardego nie prowadzi do automatycznej dyskwalifikacji zapisu nagrań jako dowodu w sprawie.

Ponadto sąd zauważył, że z uwagi na oczywiste względy ochrony życia prywatnego podsłuchiowanych osób, sąd nie odtworzył wszystkich rozmów nagranych przez RSS, ale ich fragmenty mające związek z zarzutami wniesionymi przeciwko wspomnianym osobom. Jednakże rozmowy dostarczone sądowi i oskarżonym przez prokuratora były kompletne. Dialogi były spójne, zdania nie były przerwane a słowa nie zostały powycinane ani wtrącone do dialogów. Sąd zwrócił uwagę, że ani biegli ani strony nie twierdzili, że treść rozmów odsłuchana w sądzie została sfalszowana.

30. Sąd się zatem zgodził, że protokół prokuratora w sprawie podsłuchiwania rozmów telefonicznych i ich zapisów należy zakwalifikować jako legalny dowód i dołączyć do akt sprawy.

31. Wszystkie strony postępowania wniosły apelację od wyroku. Skarżący w szczególności zarzucił, że Sąd Najwyższy nie dopuścił stron do dyskusji w sprawie nowej kwalifikacji przestępstw, że akt oskarżenia nie spełniał wymogów prawnych bowiem nie został zatwierdzony przez Prokuratora Generalnego, co sprawia, że jest on nieważny; że wszczęto postępowanie przed wcześniejszym uzyskaniem niezbędnych zezwoleń; że podsłuchy telefoniczne są nielegalne natomiast sąd odmówił sporządzenia skargi konstytucyjnej w sprawie tego dowodu i wysłania jej do Trybunału Konstytucyjnego na wniosek skarżącego; że wyrok nie został podpisany przez sędziego posiadającego odrębne zdanie, że sentencja wyroku nie odpowiadała wersji wyroku ogłoszonego publicznie. W końcu skarżący kwestionuje ocenę dowodów dokonaną przez sąd a zwłaszcza, że taśmy z nagraniami zostały wzięte pod uwagę pomimo opinii biegłego, oraz twierdzi, że nałożona kara jest zbyt surowa.

32. Sprawa została rozpatrzona w izbie składającej się z siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, który wydał ostateczny wyrok w dniu 8 października 2003 roku. Sąd Najwyższy szczegółowo odniósł się do wszystkich zarzutów podniesionych przez obrońców w kwestii prawa proceduralnego i materialnego w postępowaniu przygotowawczym i przed sądem pierwszej instancji.

33. Odnosząc się do zarzutu podniesionego w apelacji przez R.F., Sąd Najwyższy uznał, że prokurator postąpił słusznie nie wyłączając się z prowadzenia sprawy po tym jak nazwał skarżących „przestępcami”, gdyż sporne zwroty zostały użyte podczas debaty, w trakcie której prokurator i oskarżeni znajdowali się na równej pozycji i był on sprowokowany obraźliwymi oświadczeniami obrońcy na temat świadka.

34. Sąd Najwyższy stwierdził, że procedury w sprawie podsłuchów telefonicznych sędziów nie charakteryzują surowsze wymogi. Sąd ten uznał jednak, że i tak ewentualnie surowsze wymogi nie mają znaczenia w niniejszej sprawie, bowiem sędziowie nie byli pierwszym celem podsłuchów telefonicznych; w tej kwestii Sąd Najwyższy stwierdził ponownie, że informacje dotyczące udziału sędziów w tej sprawie zostały przypadkowo uzyskane przez prokuratora. Sąd stwierdził, że prokurator uzyskał wszelkie niezbędne zgody w sprawie czynności proceduralnych obejmujących sędziów. Sąd ten ponadto powtórzył, że w związku z tym, iż taśmy ujawniały informacje świadczące o popełnieniu przestępstw, nie mogły zostać zignorowane przez organy. Ponadto taśmy zostały nagrane zgodnie z prawem, za zgodą prokuratora i ich nagranie nie stanowiło zagrożenia dla porządku publicznego. Sąd

Najwyższy uznał za szczególnie istotne, że skarżący nie zaprzeczyli, że nagrane rozmowy miały miejsce. Sąd także zwrócił uwagę, że informacje uzyskane z podsłuchów znalazły potwierdzenie w innych dowodach w sprawie. A zatem taśmy z nagranyimi rozmowami mogły być wykorzystane jako dowód w sprawie.

Sąd Najwyższy postanowił także, że dowód ten należy interpretować jako całość i w kontekście całej sprawy oraz, że prawo nie daje pierwszeństwa jednym dowodom nad innymi.

35. I tak Sąd Najwyższy podsumował, że dowody zebrane w sprawie są wystarczające i sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej wykładni faktów w oparciu o posiadany materiał dowodowy.

36. Sąd Najwyższy zauważył, że sąd pierwszej instancji zmienił kwalifikację prawną przestępstw popełnionych przez L.P. z przestępstwa ciągłego łapownictwa na kilka odrębnych przestępstw łapownictwa czynnego; natomiast w odniesieniu do skarżącego z przestępstwa ciągłego nadużycia stanowiska i pomocnictwa L.P. w łapownictwie czynnym na kilka odrębnych przestępstw nadużycia stanowiska i pomocnictwa L.P. w łapownictwie czynnym. Sąd Najwyższy zgodził się, że sąd pierwszej instancji powinien był uwzględnić wnioski stron dotyczący przygotowania obrony w zakresie nowej kwalifikacji prawnej przestępstw. Jednakże, Sąd Najwyższy stwierdził, że błąd ten nie powoduje nieważności wyroku i nie istniało ryzyko, że nowa kwalifikacja prawna miała być mniej niekorzystna dla oskarżonych, bowiem skutki prawne obydwu sytuacji są identyczne.

Sąd Najwyższy zwrócił przy tym uwagę, że skazanie skarżącego za jedno przestępstwo zostało darowane. Nie zmieniło to jednak wymiaru orzeczonego wobec niego kary.

37. W dniu 13 października 2003 roku skarżący zaczął wykonywać karę.

38. W dniu 15 grudnia 2004 roku, gdy skarżący wciąż odbywał karę pozbawienia wolności, prezydent Rumunii udzielił prawa łaski kilku osobom, w tym skarżącemu na podstawie dekretu prezydenckiego nr 1164 wydanego zgodnie z Artykułem 94 lit. d) konstytucji, który został opublikowany następnego dnia w Dzienniku Urzędowym.

39. W dniu 16 grudnia 2004 roku skarżący został zwolniony z więzienia.

40. Decyzja prezydenta była bardzo krytykowana w prasie, bowiem prawa łaski udzielono między innymi M.C., który został zakazany za przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu państwowemu i wykonywał karę 16 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za jego rolę w zamieszkach nieletnich w Bukareszcie w 1991 roku.

41. Wskutek protestów, w dniu 17 grudnia 2004 roku Prezydent odwołał prawo łaski w drodze dekretu nr 1173 i skarżący został uwięziony ponownie w dniu 18 grudnia 2004 roku.

42. W dniu 20 grudnia 2004 roku skarżący wniósł zażalenie na ponowne osadzenie.

43. W decyzji z dnia 20 kwietnia 2005 roku, w następstwie kilkakrotnego przekazywania sprawy do ponownego rozpatrzenia Sąd Okręgowy w Bukareszcie uznał, że ponowne osadzenie skarżącego było bezprawne, bowiem indywidualne prawo łaski jest bezwarunkowe i w chwili gdy dekret nr 1164/2004 wszedł w życie, nie można go było odwołać. Sąd uwzględnił gwarancje Artykułów 5 i 13 Konwencji.

W dniu 5 maja 2005 roku Sąd Apelacyjny w Bukareszcie utrzymał w mocy wyrok sądu okręgowego i nakazał niezwłoczne zwolnienie skarżącego z więzienia. Decyzja stała się ostateczna w dniu 6 października 2005 roku na mocy wyroku Sądu Kasacyjnego.

44. W dniu 6 maja 2005 roku skarżący został zwolniony z więzienia.

45. Wniósł on wtedy powództwo cywilne przeciwko Skarbowi Państwa za niesłuszne skazanie w okresie od 18 grudnia 2004 roku do 6 maja 2005 roku. Żądał on odszkodowania w wysokości 1,400,000 euro.

46. W dniu 2 czerwca 2006 roku Sąd Okręgowy w Bukareszcie stwierdził, że skazanie skarżącego zostało uznane za niesłuszne i przyznał mu zadośćuczynienie w wysokości 100,000 euro. Wszystkie strony wniosły odwołanie i w ostatecznej decyzji z dnia 20 września

2007 roku Sąd Kasacyjny ustalił odszkodowanie w wysokości 10,000 euro i przyznał je skarżącemu.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE

47. Prawo krajowe obowiązujące w czasie wystąpienia okoliczności faktycznych tej sprawy dotyczące kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych, w tym Ustawa o bezpieczeństwie państwowym zostało opisane w wyroku *Dumitru Popescu przeciwko Rumunii (nr 2)* (nr 71525/01, §§ 39-46, wyrok z dnia 26 kwietnia 2007 roku).

48. Istotne w sprawie przepisy Kodeksu Postępowania Karnego w przedmiocie postępowania przygotowawczego stanowią:

Artykuł 224 ust. 1 i 3

Czynności operacyjne we wstępnej fazie postępowania przygotowawczego

„1. Organy prowadzące postępowanie przygotowawcze mogą podejmować wszelkie czynności w ramach tego postępowania.

[...]

3. Protokół z wykonania każdej czynności postępowania przygotowawczego stanowi dowód w sprawie.”

Artykuł 228 § 1

Wszczęcie postępowania karnego (*urmărire penală*)

„Organ, do którego wniesiono zawiadomienie zgodnie z postanowieniami Artykułu 221 podejmie decyzję (*rezoluție*) o wszczęciu postępowania karnego, jeżeli treść tego zawiadomienia lub podjęte czynności operacyjne nie dają podstaw dla odmowy wszczęcia postępowania zgodnie z Artykułem 10, z wyjątkiem podstawy wymienionej w pkt 1 lit. b).”

49. Sąd Kasacyjny w decyzji wydanej wskutek odwołania od orzeczenia w przedmiocie zarzutu naruszenia prawa uznał, że legalność kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych nie jest uzależniona od wszczęcia postępowania karnego (decyzja nr 10 z dnia 7 stycznia 2008 roku); sąd ten zauważył także, że prawo nie nakłada na organy krajowe obowiązku informowania osoby, wobec której dany środek został zastosowany, co zdaniem tego sądu jest zrozumiałe z uwagi na cel podsłuchów telefonicznych i ich tajność. Taka osoba na dalszym etapie ma natomiast możliwość wysłuchania nagrań i zakwestionowania ich treści. Sąd Kasacyjny ponownie stwierdził, że protokołowi sporządzonemu przez prokuratora nie została nadana wcześniej żadna waga dowodowa, bowiem sądy korzystały ze swobody oceny dowodów w kontekście całego materiału w sprawie.

W decyzji nr 962 z dnia 25 czerwca 2009 roku Trybunał Konstytucyjny potwierdził, że Artykuł 91¹ KPK nie pozwala gromadzić dowodów w trakcie czynności operacyjnych poprzedzających wszczęcie postępowania karnego; każdy taki dowód poddany jest kontroli sądowej.

PRAWO

I. ZARZUT NARUSZENIA ARTYKUŁU 8 KONWENCJI

50. Powołując się co do istoty na Artykuł 8 Konwencji, skarżący podniósł zarzut, że kontrola i utrwalanie rozmów telefonicznych były nielegalne. Artykuł 8 ma następującą treść:

„1. Każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.

2. Niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób.”

A. Dopuszczalność

51. Rząd zapewnił, że skarżący nie może uważać się za ofiarę naruszenia Artykułu 8 Konwencji, bowiem organy krajowe nie zastosowały podsłuchu jego telefonu, ale telefonu L.P. Ponadto, rząd twierdzi, że w związku z tym, iż głównym celem Artykułu 8 Konwencji jest ochrona jednostek przed arbitralną ingerencją władzy publicznej, ten Artykuł nie znajduje zastosowania w okolicznościach niniejszej sprawy, ingerencja nie była arbitralna, bowiem sporny środek został zatwierdzony przez sąd.

52. Skarżący nie zgodził się z tym argumentem.

53. Trybunał przypomina, że Artykuł 8 jest stosowany niezależnie od tego, czy kontrola i utrwalanie treści rozmów telefonicznych zostały przeprowadzone na urządzeniu należącym do skarżącego czy osoby trzeciej (zob. w szczególności *Lambert przeciwko Francji*, 24 sierpnia 1998 roku, §§ 20-21, *Zbiór wyroków i decyzji 1998-V*; and *Uzun przeciwko Niemcom*, nr 35623/05, § 49, ECHR 2010 (fragmenty)). Ponadto rozmowy telefoniczne pomiędzy L.P. i skarżącym były podsłuchiwane w ramach czynności operacyjnych i zostały wykorzystane w postępowaniu karnym (patrz § 7 *in fine* i § 16). Kwestia czy ingerencja była arbitralna wchodzi w zakres rozstrzygnięcia meritum skargi.

Twierdzenia rządu są zatem nieuzasadnione.

54. Trybunał stwierdza, że skarga nie jest w sposób oczywisty nieuzasadniona w rozumieniu Artykułu 35 § 3 (a) Konwencji. Trybunał stwierdza dalej, że nie jest ona niedopuszczalna z jakichkolwiek innych względów. A zatem musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum

1. Stanowiska stron

55. Skarżący twierdzi, że treść rozmów telefonicznych zrujnowała jego życie prywatne i pomimo, iż nagrania nie były autentyczne ani oryginalne, zostały one wykorzystane w sprawie karnej przeciwko skarżącemu tym samym naruszając jego prawo do ochrony życia prywatnego.

56. Rząd nie zgodził się z tym, że podsłuchiwanie rozmów telefonicznych stanowiło naruszenie praw skarżącego. Przyjmując nawet, że takie naruszenie miało miejsce, zdaniem rządu nastąpiło zgodnie z prawem tj. ustawą o bezpieczeństwie państwowym. Rząd powołał się na *Klass i in. przeciwko Niemcom* (6 wrzesień 1978, § 49, Seria A nr 28) i stwierdził, że Trybunał miał już okazję stwierdzić, że względy bezpieczeństwa państwowego uzasadniają w wyjątkowych okolicznościach stosowanie inwigilacji. Ponadto, środek ten został zatwierdzony przez prokuratora i skarżący miał prawo żądać, aby w ten sposób uzyskane taśmy zostały zbadane przez biegłego.

2. Ocena Trybunału

57. Na wstępie Trybunał zauważa, że rozmowy telefoniczne wchodzi w zakres pojęć „życia prywatnego” i „korespondencji” w rozumieniu Artykułu 8 (zob. między innymi *Craxi*

przeciwko Włochom (nr 2), nr 25337/94, § 57, 17 lipiec 2003 r. oraz *Drakšas przeciwko Litwie*, nr 36662/04, § 52, 31 lipiec 2012). Trybunał zwraca ponadto uwagę, że w niniejszej sprawie rozmowy pomiędzy skarżącym a L.P. zostały nagrane w lipcu 2000 r. na podstawie zgody udzielonej prokuratorowi przez RSS zgodnie z Ustawą o bezpieczeństwie państwowym (zob. § 7 *in fine* powyżej).

58. Trybunał dalej stwierdza, że już miał okazję badać, czy system obowiązujący w Rumunii w zakresie podsłuchów rozmów telefonicznych ze względów bezpieczeństwa państwowego jest zgodny z wymogami Artykułu 8 Konwencji (zob. *Dumitru Popescu*, powyżej, oraz *Calmanovici przeciwko Rumunii*, nr 42250/02, §§ 120-26, 1 lipiec 2008 roku). Trybunał stwierdził, że system nie jest wyposażony w odpowiednie gwarancje i w związku z tym narusza wymogi Artykułu 8, bowiem prokurator zlecający kontrolę i utrwalanie treści rozmów telefonicznych nie był niezależny od władzy wykonawczej (zob. *Dumitru Popescu*, powyżej, § 71); decyzja prokuratora o podsłuchiowaniu rozmów nie została poddana kontroli sądowej przed dokonaniem podsłuchów (*idem*, § 72); osoba podsłuchiwana nie mogła zaskarżyć przed sądem zasadności podsłuchu (*idem*, § 74); oraz nie ma wzmianki w prawie na temat okoliczności, kiedy zapis rozmów można zniszczyć (*idem*, § 79).

59. Trybunał stwierdza, że okoliczności faktyczne niniejszej sprawy są podobne do tych, które były przedmiotem analizy w sprawie *Dumitru Popescu* i te same akty prawne znajdują do niej zastosowanie. Trybunał zauważa także, że w sprawie przed sądem krajowym oskarżeni uzyskali opinie biegłych na temat autentyczności i oryginalności nagrań (zob. *a contrario Dumitru Popescu*, powyżej, § 21). Trybunał wskazuje jednak na inne braki, które miały wpływ na prawa skarżącego.

60. Z tych względów, w świetle wcześniejszego orzecznictwa oraz zbadawszy uwagi przedstawione przez strony postępowania, Trybunał nie widzi powodu, dla którego miałyby odstąpić od wniosków, do których doszedł w wyroku sprawie *Dumitru Popescu*, powyżej, w szczególności, że w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie te same przepisy prawa.

61. A zatem Trybunał uważa, że w przedmiotowej sprawie miało miejsce naruszenie Artykułu 8 Konwencji z uwagi na brak gwarancji proceduralnych w zakresie podsłuchów rozmów telefonicznych z uwagi na bezpieczeństwo państwowe.

II. ZARZUT NARUSZENIA ARTYKUŁU 6 §§ 1 i 3 (d) KONWENCJI

62. Skarżący zarzuca, że prowadzone przeciwko niemu postępowanie karne było niesprawiedliwe. Opiera się na Artykule 6 §§ 1 i 3 (d) Konwencji, którego istotne w sprawie fragmenty brzmią następująco:

„1. Przy rozstrzyganiu ... o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej, każdy ma prawo do sprawiedliwego ... rozpatrzenia jego sprawy ... przez [a] sąd ...

3. Każdy oskarżony o popełnienie czynu zagrożonego karą ma co najmniej prawo do: ...

d) przesłuchania lub spowodowania przesłuchania świadków oskarżenia oraz żądania obecności i przesłuchania świadków obrony na takich samych warunkach jak świadków oskarżenia”.

A. Dopuszczalność

63. Trybunał stwierdza, że skarga nie jest w sposób oczywisty nieuzasadniona w rozumieniu Artykułu 35 ust. 3 (a) Konwencji. Trybunał stwierdza dalej, że nie jest ona niedopuszczalna z jakichkolwiek innych względów. A zatem musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum

1. Stanowiska stron

64. Skarżący twierdzi przede wszystkim, że: prokurator nie przestrzegał przepisów proceduralnych dotyczących przedstawienia zarzutów skarżącemu, zarzucając naruszenie wymogów formalnych dotyczących aktu oskarżenia oraz niez uzyskanie zgody Ministra Sprawiedliwości; dowody uzyskane w drodze posłuchu były nielegalne bowiem zostały zebrane przed wszczęciem postępowania w sprawie oraz bez zachowania wymaganych procedur; na świadkach i L.P. prokurator wywarł nacisk, żeby zeznawali przeciwko skarżącemu; zarzuty były bezzasadne; sentencja wyroku sądu pierwszej instancji została sfalszowana. Skarżący zarzuca ponadto, że sąd pierwszej instancji zmienił kwalifikację prawną zarzucanych przestępstw, nie pozwalając stronom zająć stanowiska w przedmiocie nowego ustalenia. W końcu skarżący podnosi, że sądy dokonały błędnej oceny dowodów w sprawie.

65. Rząd stwierdził, że postępowanie przeciwko skarżącemu oceniane jako całość było sprawiedliwe. Rząd wskazał, że skarżący miał możliwość przedstawienia argumentów, wniesienia wniosków dowodowych i zakwestionowania dowodów zgłoszonych przez prokuratora. Rząd stwierdził, że prokurator wyraził zgodę na kontrolę i utrwalanie rozmów telefonicznych; że oskarżeni nie zaprzeczyli, iż odbyli sporne rozmowy ani nie sprzeciwili się ich treści; ponadto nagrania nie stanowiły jedyne dowodu przeciwko oskarżonym w sprawie. Rząd wskazał ponadto, że skarżący nie poniósł żadnych konsekwencji dokonanej przez sąd zmiany kwalifikacji prawnej przestępstw. Ponadto, sądy krajowe odpowiedziały na wszystkie zarzutów podniesione przez skarżącego przed Trybunałem.

2. Ocena Trybunału

a) Zasady ogólne

66. Trybunał najpierw wskazuje, że gwarancje zawarte w Artykule 6 § 3 stanowią szczególne zastosowanie zasad ogólnych z § 1 tego Artykułu a zatem należy przeprowadzić ich łączną analizę (zob. między innymi *Deweer przeciwko Belgii*, 27 luty 1980 roku, § 56, Seria A nr 35; *Doorson przeciwko Niderlandom*, 26 marzec 1996 roku, § 66, *Zbiór* 1996-II; oraz *Artico przeciwko Włochom*, 13 maj 1980 roku, § 32, Seria A nr 37).

67. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału, „oskarżenie”, dla celów art. 6 ust. 1 Konwencji, można zdefiniować jako „oficjalne poinformowanie osoby przez właściwy organ o podejrzeniach, iż popełniła ona przestępstwo”. Definicja ta odpowiada też testowi na to, czy „sytuacja [podejrzanego] została istotnie naruszona” (zob. *Deweer*, powyżej, § 46).

68. Trybunał dalej stwierdza, że nie jest właściwy rozpatrywać skargę, która zarzuca błędy prawne lub faktyczne rzekomo popełnione przez sądy krajowe, oprócz sytuacji, w których zdaniem Trybunału błędy te mogą powodować naruszenie praw i wolności zagwarantowanych w Konwencji (zob. *Bykov przeciwko Rosji* [Wielka Izba], nr 4378/02, § 88, 10 marzec 2009 roku). Ponadto, nie jest rolą Trybunału badać przepisy prawa *in abstracto*, ale z uwzględnieniem skutków jakie wywierają one na skarżącym (zob., *mutatis mutandis*, *Klass i in.*, powyżej, § 33)

69. Artykuł 6 gwarantuje prawo do sprawiedliwego procesu, ale nie określa zasad dotyczących dopuszczalności dowodów jako takich, co zasadniczo pozostaje kwestią regulowaną na podstawie prawa krajowego (zob. *Brualla Gómez de la Torre przeciwko Hiszpanii*, 19 grudzień 1997 roku, § 31, *Zbiór* 1997-VIII oraz *García Ruiz przeciwko Hiszpanii* [Wielka Izba], nr 30544/96, § 28, ECHR 1999-I). A zatem nie jest rolą Trybunału,

aby decydować o dopuszczeniu pewnego rodzaju dowodów, na przykład uzyskanych bezprawnie w rozumieniu prawa krajowego, albo o tym, czy skarżący jest winny czy nie. Trybunał musi odpowiedzieć na pytanie, czy postępowanie jako całość było sprawiedliwe, z uwzględnieniem sposobu uzyskania dowodów. Zadanie Trybunału polega zatem na zbadaniu wspomnianej „bezprawności” oraz, w przypadku stwierdzenia naruszenia innego prawa gwarantowanego w Konwencji – zbadania charakteru tego naruszenia.

70. Trybunał miał już okazję stwierdzić w okolicznościach konkretnej sprawy, że fakt, iż sądy krajowe wykorzystały zapis z nielegalnie uzyskanych rozmów telefonicznych jako wyłączny dowód nie jest sprzeczny z wymogiem rzetelności zawartym w Artykule 6 Konwencji (zob. między innymi *Khan przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, nr 35394/97, § 34, ECHR 2000-V; *P.G. i J.H. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, nr 44787/98, § 76, ECHR 2001-IX; i *Dumitru Popescu*, powyżej, § 106).

71. Dokonując oceny tego, czy postępowanie jako całość było sprawiedliwe, należy wziąć pod uwagę, czy prawo do obrony było respektowane. Należy w szczególności zbadać, czy skarżący miał możliwość kwestionowania autentyczności dowodów i ich wykorzystania w sprawie. Ponadto, należy uwzględnić jakość dowodu, i czy okoliczności, w których dany dowód został uzyskany wywołują wątpliwości co do jego wiarygodności lub trafności (zob. *Bykov*, powyżej, § 90).

b) Zastosowanie powyższych zasad w niniejszej sprawie

72. Trybunał zauważa, że skarga wniesiona przez skarżącego jest wieloczęłkowa. Trybunał zbada główne argumenty dzieląc je na następujące części.

i) zapisy rozmów telefonicznych

73. Trybunał zwraca uwagę, że w oparciu o odpowiednie przepisy Kodeksu postępowania karnego, sądy krajowe nadały status dowodu w sprawie protokołowi sporządzonemu przez prokuratora z rozmów telefonicznych pomiędzy oskarżonymi nagranych w trakcie postępowania przygotowawczego. Oskarżeni zarzucali, że taśmy zostały uzyskane nielegalnie i okazało się, że nie są ani autentyczne ani oryginalne.

74. Sądy krajowe gruntownie odniosły się do argumentów podniesionych przez oskarżonych w sprawie skutków spornych dowodów (zob. § 29 powyżej).

75. Trybunał zauważył, że skarżący dobrowolnie wdał się w obciążające go rozmowy (zob. *Bykov*, powyżej § 29). Ponadto, zarówno skarżący jak i jego obrońcy kilka razy skorzystali z możliwości kwestionowania mocy prawnej tych dowodów i sądy szczegółowo odnosiły się do ich zarzutów. Należy zauważyć, że skarżący nie kwestionował tego, iż nagrane rozmowy miały miejsce ani nie podważał autentyczności ich treści. Sądy krajowe zwracały szczególną uwagę na ten element w trakcie badania opinii biegłych rozstrzygającej kwestię „autentyczności i oryginalności” taśm (zob. § 29 powyżej i *Dumitru Popescu*, powyżej, § 109).

76. Trybunał stwierdził ponownie, że dany dowód nie ma wcześniej ustalonej wagi w procedurze karnej pozwanego państwa. Sądy mogą interpretować dowody w kontekście danej sprawy i w świetle całego materiału zebranego w sprawie (zob. *Dumitru Popescu*, powyżej, § 110). W niniejszej sprawie nagranie nie zostało potraktowane przez sądy jako zwykłe przyznanie się lub informacja leżące u podstaw uznania winy skarżącego (zob. *Bykov*, powyżej, § 103); odegrało ono ograniczoną rolę w ramach złożonego materiału dowodowego ocenianego przez sąd.

77. Zbadawszy gwarancje towarzyszące analizie dopuszczalności i wiarygodności omawianych dowodów, charakter i stopień inwigilacji oraz fakt, że materiał uzyskany w

drodze podsłuchów w ramach wstępnej fazy postępowania przygotowawczego został wykorzystany przez sądy, Trybunał uważa, że wykorzystanie zapisów rozmów telefonicznych na rozprawie nie naruszyło praw do obrony.

ii) kwalifikacja prawna zarzucanych przestępstw

78. Należy wskazać, że L.P. wniosła taki sam zarzut do Trybunału, który decyzją z dnia 15 września 2009 roku został uznany za niedopuszczalny. Trybunał zauważa, że sąd ostatniej instancji odniósł się do kwestii zmiany kwalifikacji prawnej czynów i podsumował, że dotyczyła ona tylko sentencji wyroku, nie zaś kwalifikacji prawnej przypisanych im czynów i oskarżeni mieli możliwość jej podważenia (zob. *Peter przeciwko Rumunii* (dec), nr 25333/03, § 80, 15 wrzesień 2009 i § 7 powyżej). Trybunał dalej zauważa, że argumenty stron dotyczące nowej kwalifikacji zostały wzięte pod uwagę w postępowaniu odwoławczym.

79. Trybunał ponownie stwierdza, że okoliczności niniejszej sprawy w sposób zasadniczy różnią się od okoliczności badanych w sprawie *Contantinescu przeciwko Rumunii* (nr 28871/95, ECHR 2000-VIII), w której Trybunał stwierdził, że miało miejsce naruszenie Artykułu 6, gdy skarżący został skazany po raz pierwszy przez sąd ostatniej instancji, nie będąc przesłuchany przez ten sąd w sprawie nowej kwalifikacji przestępstw.

80. Z tych względów Trybunał nie widzi powodów, dla których w niniejszej sprawie miałyby odejść od swoich wniosków wyniesionych w ww. w decyzji w sprawie *Peter*. A zatem Trybunał stwierdza, że w omawianym zakresie nie miało miejsce naruszenie Artykułu 6 Konwencji.

iii) pozostałe argumenty

81. W dalszej kolejności, powołując się na Artykuł 6 Konwencji skarżący podniósł większość argumentów przedstawionych w postępowaniu odwoławczym przed sądami krajowymi.

82. Trybunał zauważa, że Sąd Najwyższy odpowiedział szczegółowo na te zarzuty w dobrze uzasadnionym orzeczeniu (zob. § 32 i następne powyżej). Sądy krajowe zwróciły szczególną uwagę na sposób zastosowania przez prokuratora surowszych wymogów proceduralnych dotyczących prowadzenia postępowania przeciwko sędziom i wystarczająco uzasadniły dlatego ich zdaniem postępowanie było prawidłowe (zob. § 34 powyżej oraz, *mutatis mutandis*, *Kudeshkina przeciwko Rosji*, nr 29492/05, § 97, 26 luty 2009 roku, i *Oleksandr Volkov przeciwko Ukrainie*, nr 21722/11, § 136, 9 stycznia 2013 roku).

83. Trybunał nie widzi powodów, dla których miałyby się nie zgodzić z ustaleniami sądów krajowych w tej sprawie i nie dostrzega poważnych zaniechań proceduralnych w postępowaniu prowadzonym przeciwko sędziom, w tym skarżącemu.

iv) wnioski

84. Trybunałowi wystarcza, że sądy krajowe oparły swoje orzeczenia na obszernym materiale dowodowym: przesłuchały wielu świadków oskarżenia i obrony oraz przeanalizowały sprzeczne ze sobą stanowiska i wyjaśniły je w kontekście niniejszej sprawy.

85. Z tych względów Trybunał stwierdza, że postępowanie w sprawie skarżącego traktowane jako całość nie było sprzeczne z wymogami sprawiedliwego procesu.

Z powyższego wynika, że nie miało miejsce naruszenie Artykułu 6 §§ 1 i 3 (d) Konwencji.

III. ZARZUCANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 § 2 KONWENCJI

86. Skarżący dalej podnosi, że prokurator I.K. naruszyła zasadę domniemania niewinności, gdy w trakcie przesłuchania, które odbyło się w dniu 27 lutego 2002 r., nazwała oskarżonych „sprawcami”. Skarżący wskazał, że I.K. reprezentowała urząd prokuratora w całym postępowaniu. Skarżący powołał się na Artykuł 6 § 2 Konwencji.

87. Rząd zakwestionował argumenty podniesione przez skarżącego.

88. Trybunał zauważa, że L.P. wniosła taki sam zarzut do Trybunału, który decyzją z dnia 15 września 2009 r. został uznany za niedopuszczalny. W decyzji tej Trybunał zauważył, że prokurator wypowiedział te słowa w trakcie procesu podczas przesłuchiwanie świadka, co nastąpiło w związku z postępowaniem przed sądem; dlatego nie można uznać, że zostało naruszone domniemanie niewinności skarżącego (zob. *Peter* (dec.) §72, powyżej, i § 7 powyżej).

89. Ponadto, należy stwierdzić, że skarżący wniósł skargę na słowa prokuratora i sąd zbadał jego argumenty (zob. § 22 powyżej). Sam fakt, że jego zarzut został oddalony przez sądy krajowe nie wystarcza, aby żądania skarżącego stały się dopuszczalne pod Artykułem 6 Konwencji.

90. Trybunał nie widzi powodów, dla których w niniejszej sprawie miałby odejść od ustaleń poczynionych w decyzji w sprawie *Peter*, powyżej. A zatem skarga jest oczywiście bezzasadna i podlega odrzuceniu zgodnie z Artykułem 35 §§ 3 a) i 4 Konwencji.

IV. INNE PODNOSZONE NARUSZENIA KONWENCJI

91. Wreszcie skarżący sformułował kilka zarzutów pod Artykułem 5 i 6 (długość postępowania) dotyczących wszczętego przeciwko niemu postępowania karnego a także pod Artykułami 5 i 6 Konwencji oraz Artykułem 4 Protokołu nr 7 do Konwencji w zakresie w jakim został osadzony w więzieniu od 18 grudnia 2004 roku do 6 maja 2005 roku.

92. Jednakże, uwzględniając cały materiał dowodowy i w zakresie w jakim aspekty podnoszone przez skarżącego należą do kompetencji Trybunału, należy uznać, że zebrany materiał nie wskazuje na naruszenie praw i wolności zawartych w Konwencji i jej Protokołach.

A zatem podniesione zarzuty są bezzasadne i należy je odrzucić zgodnie z Artykułem 35 §§ 3 a) i 4 Konwencji.

V. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

93. Artykuł 41 Konwencji stanowi:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

A. Szkoda

94. Skarżący dochodził kwoty 173.906 euro z tytułu szkody materialnej obliczonej na podstawie wysokości pensji sędziego, którą przestał pobierać w maju 2001 roku w związku z zawieszeniem w czynnościach.

Z tytułu szkody niematerialnej skarżący ponadto żądał 4.390.000 euro z uwagi na podnoszone naruszenie Artykułów 5, 6 i 8 Konwencji.

95. Rząd stwierdził, że wskazane wynagrodzenie było wypłacane za świadczoną pracę; z uwagi na to, że od maja 2001 roku skarżący nie pracował jako sędzia, jego żądanie

obejmujące okres po tej dacie nie jest uzasadnione. Rząd podniósł także, że nie istnieje związek przyczynowy pomiędzy podnoszonym naruszeniem a rzekomo poniesioną szkodą materialną; stwierdzenie naruszenia powinno stanowić wystarczające zadośćuczynienie w sprawie.

96. Trybunał nie dostrzega związku przyczynowego pomiędzy podnoszoną szkodą materialną a stwierdzonym naruszeniem Konwencji, a zatem żądanie podlega odrzuceniu. Trybunał przyznaje natomiast skarżącemu 4.500 euro z tytułu szkody niematerialnej.

B. Koszty i wydatki

97. Skarżący nie dochodził zwrotu kosztów i wydatków.

C. Odsetki za zwłokę

98. Trybunał uznaje za właściwe, aby odsetki za zwłokę były oparte na marginalnej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego, powiększonej o trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYN, TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje* zarzuty na podstawie Artykułu 6 §§ 1 oraz 3 (d) i 8 za dopuszczalne, a pozostałą część skargi za niedopuszczalną;
2. *Stwierdza*, że nastąpiło naruszenie Artykułu 8 Konwencji;
3. *Stwierdza*, że nie nastąpiło naruszenie Artykułu 6 § 1 oraz 3 (d) Konwencji;
4. *Stwierdza*,
  - a) że pozwane państwo ma zapłacić skarżącemu w terminie trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku zgodnie z Artykułem 44 § 2 Konwencji kwotę 4.500 euro (cztery tysiące pięćset euro), powiększoną o wszelkie podatki, które mogą zostać nałożone na tę kwotę, tytułem poniesionej szkody niematerialnej, przeliczoną na walutę polską po kursie obowiązującym w dniu wydania rozstrzygnięcia;
  - b) że po upływie powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty, winny zostać naliczone od tych kwot odsetki zwykle według marginalnej stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego powiększonej o trzy punkty procentowe;
5. Oddala pozostałą część roszczenia skarżącego o słuszne zadośćuczynienie.

Sporządzono w języku angielskim oraz obwieszczono pisemnie dnia 25 czerwca 2013 roku, zgodnie z Regulą 77 ust. 2 i ust. 3 Regulaminu Trybunału.

Santiago Quesada
Kancelarz

Josep Casadevall
Przewodniczący